

KÜLAD JA HALDUSREFORM

MTÜ Eesti Külaliikumine Kodukant on juriidiliste isikute ühendus, mis liidab Eestimaa maapiirkondade tasakaalustatud arengut taotlevad ja edendavad ning külaelu väärtustavad organisatsioonid.

Liikumise eesmärgiks on kogukondliku tegevuse edendamine Eesti maapiirkondades, väärtustades ja arendades külaelu, pärimuskultuuri ja vabatahtlikku tegevust.

NB! Kodukant peab kogukonnana silmas külakogukondi

- **Septembris 2018** viisime oma võrgustikus läbi küsitluse haldusreformi tagajärgede kohta.
- Küsitlusele vastasid rohkem kui 100 küla esindajad üle Eesti

63% küsitlusele vastanuist oli arvamusel, et külaelu on pärast haldusreformi muutunud ning enamik leidis, et see on muutunud keerulisemaks.

Ülekaalukalt vastati, et:

- **külavanemaid ei ole** valdade arengut puudutavatesse otsustesse **varasemast rohkem kaasatud**
- info ei jõua külavanemateni
- kaasamist soovinud külavanemale sai mõnikord osaks **ignoreerimine või negatiivne tagasiside.**

KÜLADE MURED:

- kohalike teede korrashoid
- ühiskondliku transpordi teenuste kättesaadavus
- haljastus- ja kommunaalprobleemid
- sotsiaalküsimused ja eakate toimetulek
- kohaliku võimu (otsustajate) kaugenemine ja huvide suunatus suurematele keskustele
- piiratud info loob ebakindluse tuleviku suhtes

KODUKANT VÄLJENDAB MURET, SEST:

Paljudel juhtudel:

- ei kaasata kohalikke kogukondi piirkonna arengu aruteludesse ja osalemise soovi suhtutakse tõrjuvalt.
- eelnõud valmivad liiga kitsas ringis
- varasemaid otsuseid ja lubadusi, sh ühinemiseelseid lubadusi, vaadatakse ümber
- kokkulepped ei kehti.

KODUKANT VÄLJENDAB MURET, SEST:

Linnadega ühinenud valdades jäävad maamured kaugeks.

Valitseb arrogantne arusaam, et **volikogu on ainuvõimalik ja piisav rahva esindatus** kohalikus omavalitsemises ja enamaks puudub vajadus.

Paljudes uutes valdades puuduvad siiani mehhanismid, mis võimaldaksid kogukondi kaasata ja küla huve esindada (kõigis valdades siiani vastu võetud isegi **külavanemate statuuti**, mis võimaldaks küla esindajat legitiimselt valida).

KODUKANT ARVAB, ET:

- Kodukoha elu korraldamisel tuleb lähtuda **Euroopa kohaliku omavalitsuse harta ja selle lisaprotokollide põhimõtetest**, mille kohaselt on üheks oluliseks eesmärgiks kodanikuühiskonna tugevdamine ja kohalike elanike osalemise võimaldamine kohaliku omavalitsuse teostamises.
- Eesti külade Maapäeval 2017 kinnitatud manifestis on selge vajadusena kirjas, et tuleb **tagada kogukondade esinduste kaasamine** elukeskkonda mõjutavate otsuste ettevalmistamisse ning parima lahenduse otsimisse.

KODUKANT ARVAB, ET:

Külavanem on küla huvide tagamiseks vajalik ja oluline.

Selleks, et **külavanemad** oleksid võimelised neile seatavaid ülesandeid täitma, tuleb aga **külavanemaid eesmärgipäraselt koolitada**, jagada täiendavaid oskuseid ja teadmisi, samuti tagada, et **külavanema** tegevusega seotud **kulud** saaks valla poolt hüvitatud.

KODUKANT ARVAB, ET:

Kohaliku omavalitsuse korralduse seadust (KOKS) tuleb muuta:
KOKS § 32 lg 1 sätestatu kohaselt on vähemalt 1% hääleõiguslikel
vallaelanikel eelnõude algatamise õigus.

(Võimalik ettepanek: lähtuda 50%+1 konkreetse asustusüksuse hääleõiguslike
elanike arvust, kuid mitte vähem kui 5 inimest)

Näiteks Rapla vald, kus hääleõiguslike elanike arv ületab 10980 inimese
piiri, on küla huvide arvestamiseks vajalik kokku saada seega
üle 109 hääleõigusliku vallaelaniku allkirjad.

Külad on sageli väikesed (nt Kuusiku-Nõmme 33 elaniku kokku) ja seega
ei pruugi väikekülade hääl suurvallas üldse tähelepanu saada.

Kõigi nende oluliste küsimuste arutamiseks kutsub Eesti Külaliikumine Kodukant **26. jaanuaril 2019** kokku **külavanemate foorumi**, kuhu oodatakse külavanemaid üle Eesti.

TERVE EESTI ELAB!

EESTI KÜLALIIKUMINE KODUKANT

www.kodukant.ee

www.facebook.com/kodukant

